

Mál nr. 38/2010

M

og

Vátryggingafélagið V v. stjórnendaábyrgðartryggingar

Ágreiningur um skilmála stjórnendaábyrgðartryggingar v. tjónsatburðar þ. 12.11.2009

Gögn.

1. Málskot móttakið þ. 9.2.2010 ásamt fylgiskjölum 1-5
2. Bréf V dags. 15.3.2010.

Málsatvik.

M segir að ágreiningur sé við V um túlkun skilmála, Crime and Professional Indemnity & Directors and Officers Liability, skilmálar FJ-19088, og synjun V á að viðurkenna rétt M til bóta úr stjórnendaábyrgðartryggingu. M gegndi stjórnunarstöðu í fjármálafyrirtæki til 21. mars 2009 þegar Fjármálaeftirlitið skipaði fjármálafyrirtækinu skilanevnd. Af hálfu fjármálafyrirtækisins hafði verið keypt samsett bankavátrygging hjá V en innifalið í þeirri ábyrgðartryggingu var stjórnendaábyrgðartrygging sem M heldur fram að hafi tekið til allra stjórnarmanna þess fjármálafyrirtækis sem hér um ræðir. Umrædd vátrygging gildi til 21. janúar 2009 en fyrir þann tíma hafði viðkomandi fjármálafyrirtæki óskað eftir endurnýjun vátryggingarinnar. V framlengdi síðan vátryggingunni til 15.4.2009, en þá óskaði skilanevnd fjármálafyrirtækisins ekki eftir frekari framlengingu eða endurnýjun vátryggingarinnar. M segist hafa fengið um það vitneskju í nóvember 2009 að fram væri komin kæra á hendur honum í tengslum við setu hans í stjórn viðkomandi fjármálafyrirtækis. Í framhaldi af því leitaði M aðstoðar lögmanns vegna kærunnar á hendur honum. Af hálfu M er því haldið fram að kærur og rannsóknir vegna meintra refsilagabrota falli ótvírætt undir vátryggingavernd þá sem hann hafði á grundvelli ofangreindra skilmála FJ-19088 sem og kostnaður af því að taka til varna í tilefni af slíkum kærum. Af þeim sökum sendi M erindi til V þ. 12.11.2009 þar sem M tilkynnti V um fram komna kæru jafnframt því sem farið var fram á að V staðfesti rétt M til bóta úr vátryggingu þeirri sem hér ræðir um. V hafnaði bótaskyldu.

Af hálfu M er því haldið fram að hann eigi rétt til bóta úr ofangreindri vátryggingu hjá V. Af hálfu M er því haldið fram að vátrygging sú sem hér ræðir um sé í eðli sínu hópvátrygging sbr. d-lið 2.gr. laga nr. 30/2004 um vátryggingasamninga og því gildi um hana reglur 9. kafla þeirra laga. Í samræmi við það hafi V borið að senda M sérstaka skriflega tilkynningu eða með öðrum fullnægjandi hætti um að vátryggingin væri fallin niður og falli vátryggingin fyrst niður mánuði eftir að slík tilkynning er send. M segir óumdeilt í málinu að honum hafi aldrei verið send slík tilkynning af hálfu V þess efnis að vátrygging væri fallin niður og hafi M fyrst fengið vitneskju um þá skoðun V með bréfi félagsins þ. 17.11.2009. Þá bendir M á að þrátt fyrir að ákvæði 3.mgr 58.gr vátryggingasamningalaga undanskilji frá framangreindri reglu vátryggingar sem samkvæmt efni sínu séu einungis tímabundnar þá eigi það ákvæði ekki við í þessu tilviki. Þá bendir M á að V hafi ekki undanþegið sig ábyrgð samkvæmt vátryggingasamningalögnum um tilkynningar en tilkynningaskylda V leiði jafnframt af skilmálum vátryggingarinnar sjálfrar og vísar M í því sambandi til ákveðina ákvæða í vátryggingaskilmálunum. Þá heldur M því fram að jafnvel þó að litið verði þannig á að vátryggingin hafi runnið sitt skeið á enda þá eigi hann engu að síður bótarétt vegna ákvæða vátryggingarinnar um framlengingu vátryggingaverndar til handa fyrrverandi

stjórnarmönnum. Í því sambandi bendir M á að sé váttryggingin ekki endurnýjuð taki við 72 mánaða viðbótartímabil váttryggingaverndar, en M hafi þegar látið af störfum þegar váttrygging fell niður þ.15.4.2009. Af hálfu M er því haldið fram að eðlileg skýring á enska orðinu “retired” í hinu enska orðalagi váttryggingaskilmálanna taki til sín og hann mótmælir sérstaklega þröngri skýringu V á því orðalagi váttryggingaskilmálanna. Þá hafi það fjármálafyrirtæki sem hér ræðir um verið í rekstri í eðlilegum skilningi þess orðs þegar váttrygging rann út þrátt fyrir að skilanevnd hafi tekið yfir starfsemi þess. Auk framangreinds vísar M til dóma Hæstaréttar í málum nr. 343/2000, nr. 225/2007 og nr. 266/2008.

Af hálfu V er því haldið fram að lög um váttryggingasamninga gildi ekki um samning þann sem hér um ræðir um ábyrgðartryggingu stjórnarmanna og stjórnenda þess fjármálafyrirtækis sem í hlut á. Starfsemi fjármálafyrirtækisins hafi verið víðtækt og starfsemi þess hafi falið í sér meira en 5 ársverk og hafi fyrirtækið haft nokkur umsvif þegar það samdi við V um váttryggingavernd og haft fjölda sérfræðinga á sínum snærum og þá hafi stjórnarmenn þurft að uppfylla skilyrði laga um fjármálafyrirtæki um hæfi og þekkingu. V bendir á að váttryggingaskilmálar séu á ensku og váttryggingaverndin sé mjög sértæk og óþarfi sé að fram komi í þessum ensku skilmálum að váttryggingasamningurinn fari ekki eftir lögum um váttryggingasamninga. V segir að þegar litið sé til eðli tryggingarinnar og umsvif váttryggingatakans sé frekar hægt að líta til þess að fjármálafyrirtækið hefði átt að tilgreina það sérstaklega ef lög um váttryggingasamninga hefði átt að gilda um samninginn. V heldur því fram að ákvæði váttryggingasamningalaganna um hópváttryggingu eða önnur ákvæði laganna um váttryggingasamninga gildi ekki um váttryggingasamninginn og sérstaklega að því vikið af V að engin tilvísun sé til váttryggingasamningalaganna í váttryggingasamningnum. Þá vísar V til ákvæða í váttryggingaskilmálum þar sem fram kemur að váttryggingin endurnýjast ekki sjálfkrafa öfugt við það sem kemur fram í 1.mgr. 18.gr. eða 58.gr. laga um váttryggingasamninga. V segir að M hafi tilkynnt um hugsanlegan tjónsatburð þ. 12.11.2009 og sé ágreiningur um þýðingu skilmálaákvæðis sem lýtur að svokallaðri “Discovery Period og vísar V í því sambandi til ákvæða í váttryggingaskilmálunum “Section III. Extension to Cover.” en samkvæmt þessum ákvæðum hafi stjórnendur umrædds fjármálafyrirtækis haft rétt á því að kaupa sér 12 mánaða sólarlagsvernd eftir að váttryggingin falli úr gildi. Þá sé ágreiningur hvað varði ákvæði um fyrrverandi stjórnendur “Previous Directors” og heldur V því fram að enska orðið “retired” sé eingöngu ætlað til að ná til þeirra sem hætt hafa störfum og enda starfsferil sinn en ekki sé hægt að túlka ákvæðið svo víðtækt að það taki til stjórnenda sem sé vikið frá störfum eins og um ræðir í þessu tilviki. V heldur því fram að þegar umrædd váttrygging sé ekki endurnýjuð þá sé í grundvallaratriðum ekki lengur fyrir hendi áframhaldandi vernd fyrir stjórn og stjórnarmenn enda engin iðgjöld greidd og hvorki fjármálafyrirtækið sem um ræðir né nokkur annarra nýtti þá möguleika sem váttryggingaskilmálarnir buðu upp á varðandi framlengingu og því hafi sú váttryggingavernd sem þeir annars hefðu notið fallið niður frá og með 15. apríl 2009. V hafnar því að um váttryggingavernd hafi verið að ræða fyrir M í umræddu tilviki þar sem váttryggingin var útrunnin.

Álit.

Í 3.gr. laga um váttryggingasamninga er kveðið á um að heimilt sé að víkja frá ákvæðum I. hluta laganna í öðrum tegundum váttryggingar en ábyrgðartryggingum m.a. ef váttryggingin er tekin vegna atvinnurekstrar og umfang rekstraraðilans við gerð váttryggingasamnings eða við endurnýjun hans svarar fleiri en fimm ársverkum. Ekki er ágreiningur um að það fjármálafyrirtæki sem í hlut á, í máli þessu rak víðtæka starfsemi og heimildin til að víkja frá ákvæðum I. hluta váttryggingasamningalaganna því ótvírætt fyrir hendi. Fallast verður á það með V að með váttryggingaskilmálum þeirrar ábyrgðartryggingar sem stjórn og stjórnendur fjármálafyrirtækisins höfðu hjá V þá hafði fjármálafyrirtækið samið sig frá I. hluta laga um váttryggingasamninga. Athugasemdir M sem reistar eru á grundvelli tilvísana til I hluta váttryggingasamningalaganna eiga því ekki við.

Samkvæmt 2. kafla váttryggingaskilmála þeirra sem hér ræðir um “Director’s & officers liability cover” segir í þriðja hluta “section III. Extensions to cover” sbr. H, að 72 mánaða “discovery

period” sé sjálfkrafa í gildi verði váttryggingin ekki endurnýjuð eða viðbótarvernd ekki keypt. Grein þessi gildir um ”retired directors or officers” og er forsenda að þeir hafi látið af störfum fyrir svokallaðan ”date of non-renewal” þ.e. áður en váttryggingin var ekki endurnýjuð. Úrskurðarnefndin telur að með hugtakinu ”retired” sé átt við þá sem látið hafa af störfum fyrir dagsetningu ”date of non-renewal” óháð því hvort þeir hafi hætt störfum eða horfið til annarra starfa. Nefndin telur jafnframt að með ”date of non-renewal” sé átt við lokadagsetningu tryggingarinnar en hún gilti til 15.4.2009.

Þann 21.3. 2009 skipaði Fjármálaeftirlitið fyrirtækinu sem hér ræðir um skilanevnd og lét kærandi þá af störfum sem stjórnarformaður viðkomandi fyrirtækis. Skilyrði um að hann hafi látið af störfum fyrir ”date of non-renewal” er því uppfyllt. Jafnframt er uppfyllt það skilyrði að hvorki hafi verið keypt viðbótartrygging né tryggingin í heild sinni endurnýjuð og gildir ákvæði um 72 mánaða ”discovery period” því um M. Tilkynning um tjón barst innan þess tíma og á M því rétt á bótum úr tryggingunni.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum úr stjórnendaábyrgðartryggingunni hjá V

Reykjavík 7.4. 2010.

Rúnar Guðmundsson hdl.

Sigurður Óli Kolbeinsson hdl.

Jón Magnússon hrl.